

Preek over Efeziërs 1:22-23

- Neede, 7 mei 2023
- Kees van Dusseldorp
- met ambtsdragersverkiezing

Thema: Geloof je in de kerk?

Liturgie:

votum en groet

Psalm 124 (DNP) Was er geen hulp gekomen van de Heer

verbondsvernieuwing: Micha 6:8

Psalm 84a (NLB) Wat hou ik van uw huis

gebed

intro Efeziërs

lezen: Efeziërs 1:15-23

Exodus 40:34-38

kindermoment

ELB 312 Jezus vol liefde (2x, canon)

preek

Psalm 93 (DNP) De Heer is koning tot in eeuwigheid

verkiezing ambtsdrager

lied Sela: Jezus leidt zijn kerk

gebed

collecte

NLB 971:1,3 Zing een nieuw lied

zegen

Gemeente van Christus,

** inspirerend, zo'n lofrede op de kerk

In de afgelopen weken kwam onze kerk in Neede ter sprake in drie verschillende gesprekken die ik had met een aantal gemeenteleden. In de eerste groep zei iemand: 'In Neede moeten ze niets hebben van de kerk. Er is bij veel mensen echt een weerzin tegen, vooral tegen onze kerk. Ook vanwege ervaringen in het verleden.' In de tweede groep zei iemand: 'Ik vind het lastig om te zeggen wat de kerk betekent voor het dorp. We hebben het fijn met elkaar, tenminste voor de oudere generaties. Maar we hebben geen functie voor het dorp.' En in de derde groep zei iemand: 'Als ik naar de cijfers kijk, dan stemt mij dat niet hoopvol. Landelijk loopt het terug, maar ook hier zijn we met een kleiner wordende groep, en zien we weinig jongeren en kinderen. Terwijl andere kerken soms wel veel jongeren en gezinnen trekken, lukt dat ons niet.'

Het zijn vragen en gedachten die ik herken. En die mij bezighouden – dat mag je best weten. Zeker als je daar de geluiden in de media nog bijvoegt over misstanden in de kerk, ruzies in de kerk, achterhaalde organisatievormen en opheffing van gemeentes. Denk niet dat dominees alleen maar mooie dingen denken over de kerk – alsof ze niet zien wat de werkelijkheid is. Alsof ze zich verplicht voelen om alleen de mooie kanten te benadrukken. Welnee, elke predikant kent de nodige verhalen, heeft conflicten en teleurstellingen in de kerk meegemaakt, soms ook persoonlijk. En elke predikant heeft het nodig om af en toe naar Paulus te luisteren. Om ook een andere kant van de kerk te belichten. Om in de kerk als project van Jezus Christus en zijn Geest te blijven geloven. Niet om de werkelijkheid en de vragen weg te drukken. Maar om ook dat andere geluid te blijven horen. Om niet alleen op de buitenkant te letten, maar ook naar de binnenkant te kijken.

Paulus gebruikt grote woorden over de gemeente als lichaam van Christus, als volheid van Christus, als doel van Gods werk. Hij begint zijn brief met een lofprijzing van ongekende rijkdom en diepte. Waarin hij het werk van Vader, Zoon en Geest naar voren brengt, spreekt over verleden, heden en toekomst, aandacht geeft aan verkiezing, verzoening, verlossing en verzekering. En dat allemaal laat uitlopen op een lofzang op de gemeente. Waarin dat allemaal bewaard wordt. Een ode op de kerk als het lichaam van Christus.

Denk niet dat het voor Paulus vanzelf sprak om zulke mooie dingen te schrijven over de kerk. Hij zat als oude man in de gevangenis. Hij had juist in Efeze ongelooflijk veel ellende en tegenwerking meegemaakt en een lynchpartij door een opgefokte menigte nauwelijks overleefd. Hij had gehoord dat de sfeer in de gemeente na zijn vertrek behoorlijk anti-Paulus was geworden. Hij heeft verhalen gehoord over ruzies en partijvorming binnen de gemeente, over korte lontjes en scheldpartijen, over ongezonde relaties, seksueel geweld en alcoholmisbruik. En dat allemaal binnen de kleine christelijke gemeenschap in die wereldstad Efeze. Wat stelt het nu voor?? Als je dat weet, vind je het dan ook niet verbazend dat Paulus begint met zo'n ongeëvenaarde lofzang? Waarin hij de gemeente in het centrum van Gods liefde plaatst? Hij had alle reden om boos, teleurgesteld, chagrijnig, sceptisch of mismooedig te reageren. Maar hij kiest voor een jubel op de kerk, voor een enthousiast getuigenis over de glorie van de gemeente.

De maand mei zou je de maand van de kerk kunnen noemen. Het is vaak de tijd waarin nieuwe ambtsdragers worden bevestigd. De tijd waarin we Pinksteren vieren als start van de kerk. Dit jaar komt daar in deze maand nog bij dat we de landelijke kerkelijke hereniging vieren. En dat we als gemeente volgende week in onze gemeentevergadering ook met elkaar willen doorspreken over de toekomst van onze gemeente. De maand van de kerk dus. Dan past het goed om op de zondagen te lezen uit de kerkbrief van Paulus, Efeziërs. Het helpt ons om dieper en rijker door te denken over de kerk. En dan niet als ideaalbeeld, maar met oog voor de realiteit. Om het licht van Gods Geest te laten schijnen over wie wij zijn en hoe we het doen. Juist als je onzeker, bezorgd of mismoedig bent, is het behulpzaam om het grote verhaal van de kerk weer te leren zien.

** die begint als je ziet hoe Christus en de kerk verbonden zijn

Laat het helder zijn: dit gaat niet alleen over de kerk als een al dan niet interessant thema. Waar de een zich meer bij betrokken voelt dan een ander. Waar de een zich meer thuis voelt dan een ander. Maar wat je eventueel ook naast je neer kunt leggen, omdat andere thema's belangrijker zijn. Of wat jou persoonlijk niet zo aanspreekt.

Paulus zingt niet over de kerk, omdat hij het zijn persoonlijke hobby was om overal kerken te stichten en kerken te ondersteunen. Hij zingt over de kerk, omdat hij zoveel van Jezus houdt, Hem bewondert en Hem aanbidt. Want voor Paulus zijn Christus en de kerk nauw verbonden. Paulus schrijft: 'De kerk is het lichaam van Christus. En de kerk is de volheid van Christus.' Nu kun je dat als eretitels opvatten van de kerk. Beeldspraak om iets duidelijk te maken. Zoals je meer typering zou kunnen geven: de kerk als een leger, de kerk als een herberg, de kerk als een tent. Nee, het gaat Paulus om meer dan dat. Met opzet gebruikt hij twee keer het lidwoord: de kerk is hét lichaam van Christus. De kerk is dé volheid van Christus. Dat betekent dat je niet over Jezus Christus kunt spreken, zonder het ook over zijn kerk te hebben. Dat betekent dat geloven in Jezus Christus ook direct de vraag oproept hoe je je verhoudt tot zijn kerk. En het betekent ook: als je Jezus wilt zien, als je hem beter wilt leren kennen, dan moet je naar de kerk kijken. Als je wilt groeien in geloof en vertrouwen, zoek het dan in de kerk.

Daarmee wordt geloven concreet. Het gaat in het christelijk geloof niet om je persoonlijke levensovertuiging. Of om religieuze gevoelens. Wie Jezus erkent, die krijgt direct mensen in beeld. Omdat God Hem aan de kerk heeft gegeven, schrijft Paulus.

Dat is best een kwetsbare keuze van God. Om Christus aan de kerk te geven. Want als je mensen ziet, ja, dan vind je daar al snel iets van. Niet vriendelijk, teveel eigenbelang, niet aantrekkelijk, te grote mond en noem maar op. En als je naar een kerk kijkt, dan vind je daar ook al snel iets van. Te groot, te klein, te klassiek, te werelds, te bekrompen, teveel los zand. En ga maar door. En als je kijkt naar hoe het in de kerk soms toegaat, dan word je daar niet blij van. Ongetwijfeld ken je de verhalen. Misschien heb je het zelf wel meegemaakt: meningsverschillen, grote ego's, misbruik van macht, veroordelende sfeer.

En toch laat Paulus die grote woorden staan: God heeft Christus aan de kerk gegeven. De kerk is zijn lichaam, is zijn volheid. Kennelijk is het belangrijk dat je bij de kerk verder kijkt dan je eigen neus lang is. Dat je ontdekt hoe in de kerk Christus zichtbaar wordt. Hoe de Geest van Christus door de kerk aan het werk is in deze wereld. Om Christus

zichtbaar te maken. Zijn woorden door te geven. Van zijn werk te getuigen. Zijn aanwezigheid concreet te maken. Door mensen en door gemeentes.

Christus en de kerk zijn nauw verbonden. Ze vallen in deze wereld bijna samen: spreek je over Christus, dan heb je het over de kerk als zijn lichaam. Spreek je over de kerk, dan heb je het over Christus als haar Hoofd.

Gaat dat over iedere plaatselijke gemeente? Of over de wereldwijde kerk? Nou, waarom zou je dat zo tegenover elkaar zetten? Natuurlijk gaat het over de hele kerk in de wereld. In alle variatie en verschillen die er zijn. Maar tegelijk gaat het ook over onze gemeente hier in Neede. En over onze zusterkerken in Enschede, Zutphen, Doetinchem. En over de Christelijk Gereformeerde Kerk in Aalten, over de Protestante Kerk in Neede, over de evangelische huisgemeente in Eibergen, over de Rooms-Katholieke parochie en noem maar op. Niet dat ze allemaal aan elkaar gelijk zijn. Niet dat alles wat in elke kerk verteld wordt, klopt met de Bijbel. Niet dat het niet uitmaakt waar je heengaat. Niet dat die verscheidenheid iets is om trots op te zijn. Of dat er geen werk aan de winkel is in iedere kerk. Maar als Christus het hoofd is, dan een gemeente zijn lichaam. Dan woont Hij daar. Waar kerk is, is Christus. Waar Christus is, is kerk. Ook wij zijn het lichaam van Christus, de volheid van Christus. Als je dat weet en gelooft, dan kun je God danken. Dan zing je mee met de lofzang van Paulus.

** Hij woont daar in zijn volheid

Ik denk dat het goed is, om het wat inhoud te geven. Wat is dan de bijzondere kwaliteit van de christelijke gemeente? Wat houdt het in dat de kerk 'de volheid van Christus is, die alles in allen vervult'? Zo beschrijft Paulus het.

Sommigen van jullie hebben dit in de voorbereidingsvragen aangegeven. Dat ze dit wel graag uitgelegd zouden zien. Er waren nog veel meer opmerkingen en vragen, ook over andere woorden in dit bijbelgedeelte. Dank daarvoor! Ik focus me vanmorgen op de laatste woorden over de kerk. Daar komen de lijnen bij elkaar.

De kerk is de volheid van Christus. Dat klinkt inderdaad wat raadselachtig. Het krijgt vulling vanuit de hele brief. Ik noem drie kernwoorden vanuit dit eerste hoofdstuk: de volle waarheid, de volle kracht en de volle genade van God zijn door Jezus Christus aanwezig in de kerk.

De volle waarheid van God: wat Paulus schrijft over Gods liefde in Christus, over Gods doel met de schepping, over Gods wil om ons tot zijn kinderen te maken, over Gods Geest die ons gegeven is. Paulus kan het veel mooier zeggen dan ik. Die volle waarheid van God is bekend in de kerk. Het wordt hier verteld, bewaard, besproken en onderzocht. We delen het, verdedigen het, leggen het uit aan ieder die het wil. We discussiëren erover, proberen het te begrijpen. Ongetwijfeld met onze beperkte inzichten en woorden. Maar hoe mooi is het dan dat er een kerk is. Waar al die verschillende inzichten en ervaringen bij elkaar het totale plaatje van Gods waarheid steeds duidelijker maken.

De volle kracht van God is in de kerk aanwezig door Christus: Paulus verwijst naar de opwekking van Jezus uit de dood door God. En naar de installatie van Jezus aan de rechterhand van God. Dat was een enorme machtsdaad van God. Een mens die gestorven is,

weer tot leven roepen. En een mens vanaf de aarde naar de hemel halen. Dat zijn al onvoorstelbare wonderen. Zeker als je beseft dat daarmee de macht van dood, duivel en hel gebroken zijn. Met diezelfde volle kracht heeft God mensen gered. We vormen een gemeenschap van mensen die door het geloof in Christus gered zijn. Gered! Van dood, duivel en hel. Zeker, we moeten leren wat dat betekent. Om in die kracht te leven. Om er kracht en energie in te vinden. Maar het is er!

Ook de volle genade van God is in Christus aanwezig in de kerk. Hier worden zonden beleden en verzoend. Hier wordt over gebrokenheid getreurd en heling ontvangen. Hier worden meningsverschillen besproken en relaties hersteld. Hier zetten mensen hun eigen belangen aan de kant en zoeken ze hoe ze God en mensen kunnen dienen. Hier worden mensen welkom geheten en maken ze een nieuwe start. Hier wordt over ons de zegen van de Heer uitgesproken: zijn bescherming, zijn nabijheid, zijn wijsheid, zijn Geest en de verbondenheid met elkaar. Hebben we daar werk aan? Jazeker! Handen meer dan vol. En het gaat ook vaak niet goed. En toch is het er. En leven we van die genade.

De volle waarheid, de volle kracht en de volle genade van God zijn door Jezus Christus aanwezig in de kerk. Jezus heeft de bijzondere eigenschap dat Hij erop uit is om alles tot zijn doel te brengen. Hij is degene 'die alles in allen vervult'. Jezus Christus neemt alles in zich op, haalt het kwaad eruit en vult allen met zijn liefde en Geest, waardoor alles zijn bestemming bereikt. Als we zo'n Heer hebben, die de eigenschap heeft om alles goed te maken, om alles en iedereen tot bloei te brengen, om alles en iedereen te vervullen van Gods liefde. Als Hij degene is die in de gemeente woont, ja dan versta je de lofzang van Paulus op de gemeente, die het lichaam van Christus en de volheid van Christus is. Met een verwijzing naar het Oude Testament zou je kunnen zeggen: de heerlijkheid van God rust op de gemeente van Christus.

** het is goed om hiervoor te bidden

Mooie woorden. Inderdaad een ander perspectief. Weet je wat mij opviel toen ik deze woorden van Paulus overdacht? Het staat allemaal in de toonsoort van het gebed. Paulus bidt dat wij dit zo leren zien. Hij bidt om inzicht. Om de Geest van kennis en openbaring, zodat we Jezus Christus steeds meer leren kennen. Zodat we Hem ontdekken in de kerk, Hem opzoeken in de kerk en Hem ontvangen in de kerk. Paulus bidt om verlichting van het hart, zodat we zien waar Gods waarheid, Gods kracht en Gods genade werken.

Het is de centrale voorbede van Paulus voor de gemeente in Efeze. Het kost niet veel moeite om daarin mee te bidden. We hebben dat gebed hard nodig. Voor onze gemeente hier in Neede. Voor kerken die we kennen. Voor de wereldwijde kerk. Dat we inzicht krijgen in de geestelijke werkelijkheid. In wat Christus bezig is te doen. Met inschakeling van mensen en van kerken.

Wat hebben we het gebed nodig! Jouw gebed, ons gezamenlijk gebed, het gebed van anderen. Het gebed voor jezelf, voor de gemeente en voor heel de kerk. Het gebed om de volle waarheid, de volle kracht en de volle genade. Het gebed tegen de scepsis, tegen de misleiding, tegen de verblinding, tegen het egoïsme. Het gebed om Christus steeds meer te leren kennen. Je door zijn Geest te laten vullen. Het gebed om als gemeente inzicht en wijsheid te vinden. Hoe we het lichaam van Christus zijn. Naar elkaar. Naar onze omgeving. Hoe we iets van de aanwezigheid van Christus kunnen belichamen.

Je kunt vast honderd dingen bedenken om te bidden voor de gemeente. Dat is goed! Bid voor elkaar. Voor kinderen en volwassenen. Voor jongeren en ouderen. Voor ambtsdragers en anderen die zich inzetten. Bid voor gezinnen en voor alleengaanden. Bid voor wie in het gezin er alleen voorstaat in het geloof. Bid om wijsheid, om geloof, om kracht, om vertrouwen.

Maar bid vooral om groei in het kennen van Jezus Christus. Dat jij en wij Hem steeds meer leren kennen. En leren ontdekken. En bidden betekent ook werken. Werken aan je geloof. Werken in de kerk, werken aan de kerk en werken vanuit de kerk. Die het lichaam van Christus is. Waar de volheid van Christus gevonden wordt. Die het werk van Christus in deze wereld verder brengt.

** dat geeft een ander perspectief

Mei is de maand van de kerk. Daarom lezen we uit Efeziërs, de brief die over de kerk gaat. We leven in een tijd waarin de kerk het niet gemakkelijk heeft. Verbondenheid staat onder druk, mede nog als gevolg van de coronacrisis. Instituten hebben het niet gemakkelijk en via internet kun je overal van alles weghalen. De eigen vrijheid, eigen ont-plooiing en eigen gevoelens staan zo centraal, dat ze bijna afgoden worden. Al met al verkeert de kerk in zwaar weer.

Wat is het goed om dan de lofzang van Paulus te lezen over de kerk als het lichaam van Christus en de volheid van Christus. Ik heb het nodig om me erdoor te laten aanspreken. De lofzang van Paulus richt mijn hart naar boven. Zijn gebed voor de gemeente brengt mij Christus voor ogen. En dan smelt veel onrust, frustratie en bezorgdheid.

Niet dat er geen zorgen zijn. Maar er is ook vertrouwen in de Heer, die het Hoofd is van de kerk, ook al heeft die Heer soms volgelingen waar je even aan moet wennen.

Er ontstaat liefde voor de gemeente, ondanks alle beperkingen en missers die er zijn en zijn geweest. De liefde om mee te werken aan wat er gedaan kan worden, zowel intern als extern. Te vergaderen, te organiseren, te praten, te bidden. Om het lichaam van Christus te zijn.

Er ontstaat de ruimte om vanuit de kern te blijven kijken naar de kerk: het gaat niet om onszelf. Het gaat om Christus die in ons midden woont en die door de kerk bezig is om de wereld te voltooiën.

Er ontstaat een verlangen om met elkaar en met anderen te spreken in dankbaarheid en verwondering voor de waarheid, de kracht en de genade van God die in Jezus Christus in de kerk te vinden zijn.

Er ontstaat verlangen om die Heer te ontmoeten door samen te komen. Om ons door zijn Geest te laten vullen door met elkaar te zingen en met elkaar het werk op te pakken.

Er ontstaat energie om ons terug te laten roepen tot de aanbidding, tot de gemeenschap en tot de heiliging van ons leven.

Geloof je in de kerk? Die vraag staat boven deze dienst. Ja, ik geloof in de aanwezigheid van Jezus Christus die als hoofd aan ons gegeven.

Amen